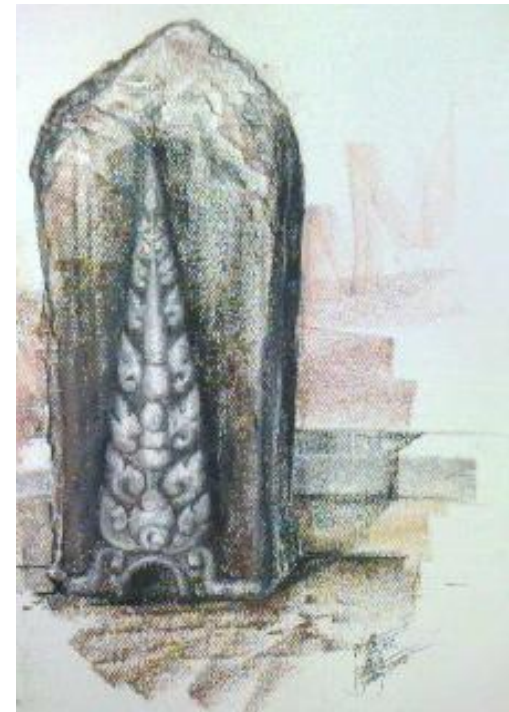

เอกสารสำเร็จรูป ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลดเวลา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาทัศนศิลป์ศึกษา ชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๔ - ๕ - ๖
การศึกษากระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างจิตสำนึกค่านิยมสู่รากเหง้าในการค้นหาคุณค่า และความหมายของภูมิปัญญาบรรพบุรุษ ในบริบทของประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง “ศิลปะประจำท้องถิ่น : ใบเสมาหินทราย ทวารวดีศรีวังสระปทุม สมัยพุทธศตวรรษที่ ๑๔ - ๑๕”

นายไพฑูรย์ ป้องนารา

บุคลากรทางการศึกษา งานวิชาการ โรงเรียนประจันตวิทยา

คำนำ

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นจากความตั้งใจจริงของข้าพเจ้าที่ได้เตรียมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบลดเวลา(Reduce Instructional Time : RIT) โดยใช้แบบเรียนสำเร็จรูป เป็นสื่อการศึกษาสำหรับผู้เรียน/นักศึกษา/ผู้สนใจ ในเรื่อง “ใบเสมาหินทราย ทวารวดีศรีวังสะพุง ” เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และทัศนศิลป์ศึกษา ในช่วงที่ ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้อำนวยการ งานวิชาการ โรงเรียนประจันตวิทยา คือ ราวต้นเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้าพเจ้าได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน ระดับประถมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ – ๖ เพื่อสร้างจิตสำนึกรักท้องถิ่นอำเภอวังสะพุง เป็นหลัก เพื่อสร้างทักษะตามสาระการเรียนรู้ องค์ประกอบทางทัศนศิลป์ศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชาทัศนศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ ศิลปะประจำท้องถิ่น เป็นรอง และประสงค์ที่จะจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นด้วย

ลำดับต่อมา ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลมาวิเคราะห์/สังเคราะห์ และพัฒนาให้มีความเชื่อถือทางวิชาการเพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาระดับอุดมศึกษา และประชาชนผู้สนใจ/นักวิชาการทั่วไป ได้นำไปใช้ในการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพิ่มเติม หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันต่อไป ซึ่งอาจมีประโยชน์ยิ่งต่อการนำข้อมูลมาใช้ในการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชา สหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น สหวิทยาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง และการวางแผนพัฒนาตนเอง ชุมชน ประเทศไทย ให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ในระดับที่แน่นอน

กราบขอบพระคุณ คุณตาสัมฤทธิ์ – คุณยายบานเย็น ประจันตเสน ที่ได้ให้ความอุปการะทุนการศึกษาแก่ คุณแม่พวงจันทร์ ป้องนารา ซึ่งเป็นคุณแม่ผู้บังเกิดเกล้าของข้าพเจ้า ได้ไปเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ณ โรงเรียนสตรีเลย จนมีวุฒิเข้ารับราชการครู มีรายได้ให้การศึกษาเลี้ยงครอบครัวตลอดมา อีกทั้งได้ให้ความเมตตาต่อข้าพเจ้าเองได้มีโอกาสเรียนและเป็นครูที่นี่ หากคุณตาไม่ได้ให้โอกาส คงไม่มีวันนี้สำหรับข้าพเจ้า ขอให้ผลานิสงค์ อันเกิดจากการนำเอกสารฉบับนี้ไปเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองของนักเรียน/นักศึกษา/ประชาชน/นักวิชาการ ในท้องถิ่นอำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย ภาคอีสาน และประเทศไทย หรือต่างประเทศ จงดล

บันดาลให้ดวงวิญญาณอันบริสุทธิ์ของทั้งสามท่าน จงไปสู่สุคติภพ จงสุขสวัสดิ์ และขอให้กิจการของโรงเรียนประจันตวิทยา โรงเรียนอนุบาลประจันตะ จงประสบแต่ความเจริญก้าวหน้า อยู่คู่ท้องถิ่นอำเภอวังสะพุงตลอดไป

นายไพฑูรย์ ป้องนารา

๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๔

สารบัญ

ส่วนที่ หน้า

๑	คำชี้แจง	๔
๒	องค์ความรู้ เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และทัศนศิลป์ศึกษา	๕
	๒.๑ ภูมินิเวศ และสภาพแวดล้อมของบริเวณที่ค้นพบ	๕
	๒.๒ สถานที่เก็บรักษา	๖
	๒.๓ สถานะ และบทบาท	๗
	๒.๔ ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ที่เกี่ยวข้อง	๘
	ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๑	๘
	ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๒	๙
	ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๓ – ๔	๑๐
	ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๕	๑๑

ใบเสมาหินทราย	“ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๖ – ๗	๑๒
๓	แบบฝึกปฏิบัติ	๑๓
๔	การวัดผล และประเมินผล	๑๘
บรรณานุกรม		๑๕
ภาคผนวก		๒๐
	ประวัติย่อ ของ นายไพฑูรย์ ป้องนารา	๒๑

ส่วนที่ ๑ คำชี้แจง

ครูผู้ปฏิบัติการสอน และนักเรียน จงเรียนรู้ร่วมกัน ในสาระขององค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และทัศนศิลป์ศึกษา โดยการเสวนา การสังเกต และการบันทึก จากการพิจารณา ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” ของจริง ที่เก็บรักษาไว้ในวัดพัทธสีมาราม คุ่มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย เปรียบเทียบกับ ภาพใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๑ – ๗ อยู่ด้านซ้ายมือ ใน ส่วนที่ ๓ แบบฝึกปฏิบัติ หน้า ๑๓ – ๑๗ แล้วพิจารณบันทึกความคิดเห็น ให้ตอบคำถาม และวาดภาพระบายสี ลงบนช่องว่างที่อยู่ด้านขวามือของภาพ/ช่องว่างอื่น ๆ ดังต่อไปนี้

๑. ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” เป็นรูปร่าง หรือ รูปทรง อะไร ? และ มีกี่มิติ ?
๒. ลายไทย ที่ปรากฏอยู่บนใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” จริง เป็นภาพมีดินูนสูง หรือ นูนต่ำ ?
๓. โดยภาพรวม องค์สถาปัตยกรรมที่ปรากฏอยู่บนใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” เกิดจากรูปร่างทางเรขาคณิตอะไร ? และมีรูปทรงคล้ายกับธรรมชาติของอะไรบ้าง ?
๔. ลายไทย ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่บนใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” เกิดจากรูปร่างทางเรขาคณิตอะไรบ้าง ? และ มีรูปทรงคล้ายกับธรรมชาติของอะไรบ้าง ?
๕. นักเรียน จงศึกษาทบทวนในสาระขององค์ความรู้ที่กำหนดฝึกปฏิบัติจริง คือ วัดขนาด/สัดส่วนลาย และวาดภาพระบายสีไม้/สีเทียน/สีชอล์ก/สีน้ำ ก็ได้

โดยคัดลอกลายไทยบนใบเสมาหินทรายทวารวดีศรีวังสะพุง ลายใดลายหนึ่งที่นักศึกษาชอบมากที่สุด แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ คือ เส้น สี

ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และทัศนศิลป์ศึกษา

๒.๑ ภูมินิเวศ และสภาพแวดล้อม ของบริเวณที่พบใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง”

ภูมิเนศ และสภาพแวดล้อม ของบริเวณที่พบใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” เป็นพื้นที่เนินดินกว้างพอประมาณ มีคูน้ำล้อมรอบ มีบัวหลวง กระจับ ไข่ ไผ่ ยืนต้น และพืชน้ำอื่น ๆ มากมาย ปัจจุบัน บริเวณนี้ได้สร้างเป็นวัด โรงพยาบาล และบ้านเรือนของประชาชน บริเวณโดยรอบเป็นที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ได้ เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงลงความเห็นได้ว่า ในสมัยโบราณบริเวณนี้คงอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมอย่างยิ่งที่กำหนดให้เป็นศาสนสถาน และทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์

๒.๒ สถานที่เก็บรักษาใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง”

สภาพสถานที่เก็บรักษาใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” ในปัจจุบัน
ณ วัดพัทธสีมาราม คุ่มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

ตามหลักวิชาการพิพิธภัณฑ์ และองค์ประกอบตามหลักการพิพิธภัณฑ์สถานแล้ว จะเหมาะสมกับการพัฒนาไปสู่การจัดตั้ง **“พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน หรือพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น”** ได้มากน้อยเพียงใดนั้น ข้อมูขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลักและวิธีดำเนินการที่สำคัญ คือ อาคาร สถานที่และบริเวณ ระเบียบ/วิธีการจำแนก/การจัดระบบข้อมูล/การให้บริการ กิจกรรมเกี่ยวโยง วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณการลงทุนดำเนินการ และบุคลากร ซึ่งควรได้รับการดำเนินการร่วม/ส่งเสริม/สนับสนุนอย่างจริงจังจากหน่วยงานภาครัฐ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน และประชาชนในชุมชน/ท้องถิ่น
(ไพฑูรย์ ป๋องนารา. ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. ๒๕๒๕ : ๕๓ – ๑๑๓)

๒.๓ สถานะ และบทบาท ของ สถานที่เก็บรักษาใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” หรือ พิพิธภัณฑ์สถาน หรือ พิพิธภัณฑ์

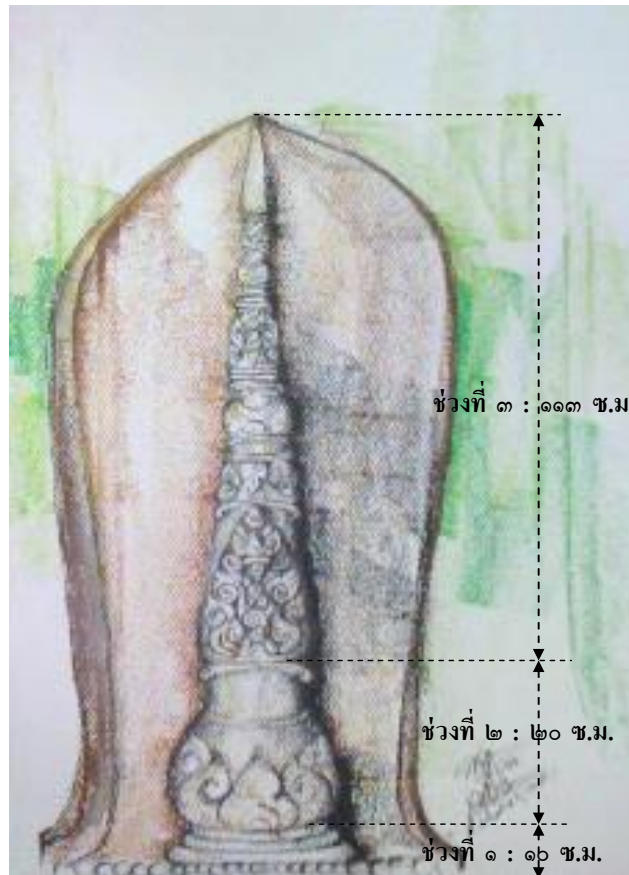

สถานะและบทบาทหน้าที่หลักของพิพิธภัณฑ์สถาน ๖ ประการ คือ การรวบรวมวัตถุ การจำแนกสาระสำคัญทางวิชาการ การจัดทำบัญชี การจัดแสดง การสงวนรักษาความปลอดภัย และการบริการทางการศึกษา(กรมศิลปากร . ๒๕๓๖ : ๒๕ – ๓๐) แต่ในปัจจุบัน โบราณวัตถุ “ทวารวดีศรีวังสะพุง” ทั้งหมด ถูกเก็บรวบรวมอยู่สถานที่เก็บรักษา ดังสภาพที่ปรากฏอยู่นี้ เราจะร่วมกันค้นหาคุณค่า/ประโยชน์จากโบราณวัตถุ “ทวารวดีศรีวังสะพุง” หรือนำข้อมูลมาวางแผน ในการพัฒนาชีวิตของตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศไทยได้อย่างไร ? (ไพฑูรย์ ป่องนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก กรมศิลปากร . ๒๕๓๖ : ๒๕ – ๓๐) ให้เหมาะสมกับว่า “พิพิธภัณฑ์” คือ ทรัพยากรหลักที่กำหนดบทบาทให้เป็น “ชุมพลแห่งการเรียนรู้” หรือ “แหล่งเรียนรู้” ที่สมบูรณ์(ไพฑูรย์ ป่องนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี . ๒๕๔๔)

๒.๔ ประวัติความเป็นมา ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม ที่เกี่ยวข้อง กับโบราณวัตถุ “ทวารวดีศรีวังสะพุง”

โบราณวัตถุ “ทวารวดีศรีวังสะพุง” นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาหนึ่ง ที่สร้างขึ้นจากพัฒนาการทางสังคมของมนุษย์ ที่ปรากฏในรูปวัตถุ ความเชื่อ และการปฏิบัติ ซึ่งบรรพบุรุษของไทยวังสะพุงได้คิดสร้างขึ้น สืบทอดกันมา เพื่อแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ให้ดำรงชีวิตอยู่ ร่วมกันในชุมชน/สังคมได้อย่างสันติสุข ดังต่อไปนี้

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๑
 สร้างขึ้น ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ – ๑๕
 มีอายุประมาณ ๑,๑๕๒ – ๑,๐๕๒ ปี
 พบ ณ บริเวณวัดพัทธสีมา (เดิมเป็นไร่พริก)
 กลุ่มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง
 อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

● สร้างขึ้นในความเชื่อตามประเพณีปักหินตั้ง “ปักใบเสมาหินทราย เป็นหลักเขตล้อมรอบที่ดิน ถัดปนา กำหนดเป็นพุทธสถาน หรือที่ทำศาสนพิธี/พิธีอันศักดิ์สิทธิ์ ปักไว้ทั้งสี่ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก เป็นวงกลม และไม่มีทิศทางแน่นอนของเมืองวังสะพุง ซึ่งสันนิษฐานว่าเคยเป็นชุมชน/เมืองที่เจริญรุ่งเรืองด้านการเมือง การปกครอง การค้าพาณิชย์ และมีความอุดมสมบูรณ์ ก่อนเข้า - ออกจากเมืองทิศใด ต้องแวะพักแรมทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล มีขวัญกำลังใจสูง จึงจะทำการค้าขึ้น มีโชคลาภเจริญก้าวหน้า และเดินทางโดยสวัสดิภาพ”

● ลวดลายที่สลักไว้บนใบเสมาหินทรายนี้ ภาพรวมเป็นสามเหลี่ยมมุมแหลมเรียวยาว คล้ายหน่อไม้ไผ่ หมายถึงความเจริญรุ่งเรือง ประกอบด้วยฐานกลมรองรับ ๓ ชั้น องค์สถูปมีรูปทรงคล้ายหม้อดิน มีลายประดับกันหม้อตรงกลางเป็นลายบัว ขนาบด้วยกนกสามตัว หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ อยู่ดีกินดี บนปากหม้อเป็นลายคล้ายพุ่มข้าวบิณฑ์/หน้าขบ/กระจงใบเทศ เป็นลักษณะลายผักกูด ต่อกันขึ้นไปอย่างนี้ ๓ ช่วง คือ

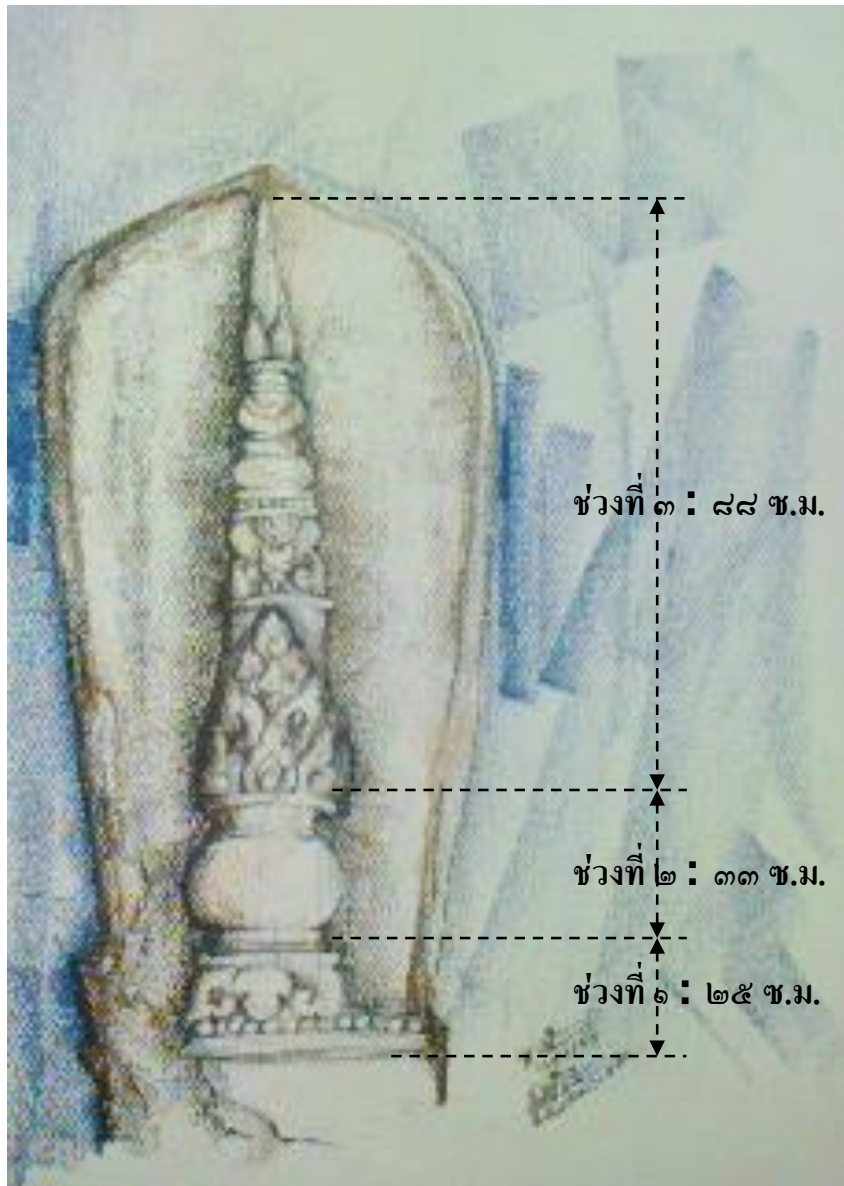
ช่วงที่ ๑ เป็นฐาน : ลายเส้นลวดกลม และลูกแก้ว

ช่วงที่ ๒ เป็นองค์สถูป : รูปทรงหม้อดินประดับเส้นลวด ลายบัว กระจงดาอ้อย และกนกสามตัว คล้ายประจายามก้ามปู

ช่วงที่ ๓ เป็นปลียอด : ประดับลายพุ่มใบเทศ และรูปทรงหม้อดิน สามขนาดประดับเส้นลวด ลายบัว และกนกสามตัว คล้ายประจายามก้ามปู ปลายแหลม

● ข้อสังเกต รูปทรงภาพรวมทุกแบบ คล้ายหน่อไม้ไผ่ และบางส่วนมีรูปทรงคล้ายหม้อดิน อาจหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองและอุดมสมบูรณ์

(ไพฑูรย์ ป่องนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๗๐ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๔ : ๒๔ – ๒๖ พิทักษ์ สายัณห์ . ๒๕๓๗ และ ศรีศักร วัลลิโภดม . ๒๕๓๓ : ๓๕๖ – ๔๐๘)

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๒

สร้างขึ้น ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ – ๑๕

มีอายุประมาณ ๑,๑๕๒ – ๑,๐๕๒ ปี

พบ ณ บริเวณวัดพัทธสีมาธรรม(เดิมเป็นไร่พริก)

คุ้มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง

อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

● สร้างขึ้นในความเชื่อตามประเพณีปึกหินตั้ง “ปักใบเสมาหินทราย เป็นหลักเขต ล้อมรอบที่ดินกัลปนา กำหนดเป็นพุทธสถาน หรือที่ทำศาสนพิธี/พิธีอันศักดิ์สิทธิ์ ปักไว้ทั้งสี่ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก เป็นวงกลม และไม่มีทิศทางแน่นอนของเมืองวังสะพุง ซึ่งสันนิษฐานว่าเคยเป็นชุมชน/เมืองที่เจริญรุ่งเรืองด้านการเมือง การปกครอง การค้าพาณิชยกรรม และมีความอุดมสมบูรณ์ ก่อนเข้า - ออกจากเมือง ทิศใด ต้องแหวะพักแรมทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล มีขวัญกำลังใจสูง จึงจะทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ เจริญก้าวหน้า และเดินทางโดยสวัสดิภาพ”

● ลวดลายที่สลักไว้บนใบเสมาหินทรายนี้ ภาพรวมเป็นสามเหลี่ยมมุมแหลมเรียวยาว คล้ายหน่อไม้ไผ่ หมายถึงความเจริญรุ่งเรือง ประกอบด้วยฐานกลม ๓ ชั้น ตั้งอยู่บนฐานลายประจำยามก้ามปู องค์สถูปทรงหม้อดินตั้งอยู่บนฐานเส้นลวดกลม ๓ ชั้น อาจหมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ อยู่ดีกินดี บนปากหม้อดินเป็นลายใบเทศคล้ายพุ่มข้าวบิณฑ์/หน้าขบ/กระจิงใบเทศเป็นลักษณะลายผักกูด ต่อกันขึ้นไปอย่างนี้ ๓ ช่วง คือ

ช่วงที่ ๑ เป็นฐาน : ลายเส้นลวดกลม ลูกแก้ว และประจำยามก้ามปู

ช่วงที่ ๒ เป็นองค์สถูป : รูปทรงหม้อดิน

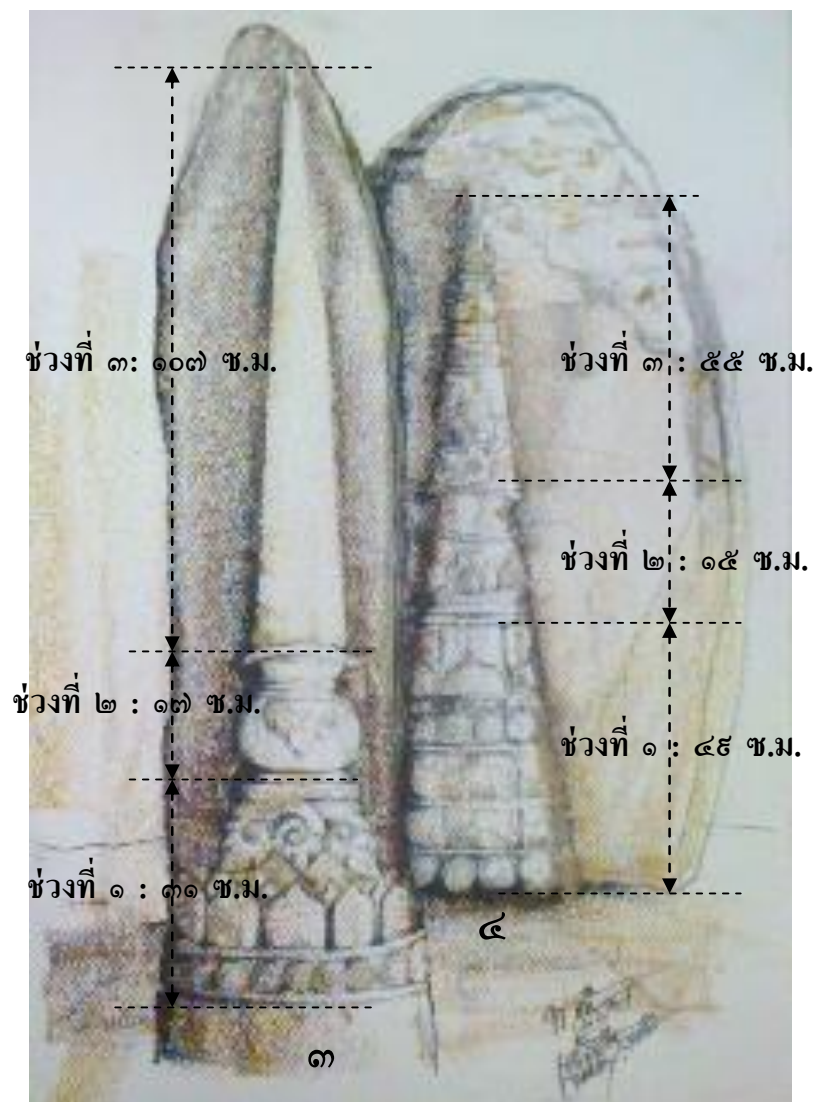
ช่วงที่ ๓ เป็นปลียอด : รูปทรงหม้อดินสามขนาด ประดับด้วยพุ่มใบเทศ เส้นลวด ลูกแก้ว และกนกสามตัว คล้ายประจำยามก้ามปู ปลายแหลมประดับบัวกลุ่ม

● ข้อสังเกต รูปทรงภาพรวมทุกแบบ คล้ายหน่อไม้ไผ่และบางส่วนมีรูปทรงคล้ายหม้อดิน อาจหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองและความอุดมสมบูรณ์ แบบนี้ไม่มีลายบัว

(ไพฑูรย์ ป่องนารา. ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๓๐ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๔ : ๒๔ – ๒๗ พิทักษ์ สายัณห์. ๒๕๓๗ และ

ศรีศักร วัลลิโภดม. ๒๕๓๓ : ๓๕๖ – ๔๐๘)

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๓ – ๔

สร้างขึ้น ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ – ๑๕

มีอายุประมาณ ๑,๑๕๒ – ๑,๐๕๒ ปี

พบ ณ บริเวณวัดพัทธสีมาธรรม(เดิมเป็นไร่พริก)

กลุ่มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง

อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

- สร้างขึ้นในความเชื่อตามประเพณีปักหินตั้ง “ปักใบเสมาหินทราย เป็นหลักเขต ล้อมรอบที่ดินกัลปนา กำหนดเป็นพุทธสถาน หรือที่ทำศาสนพิธี/พิธีอันศักดิ์สิทธิ์ ปักไว้ ทั้งสี่ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก เป็นวงกลม และไม่มีทิศทางแน่นอนของเมืองวังสะพุง ซึ่งสันนิษฐานว่าเคยเป็นชุมชน/เมืองที่เจริญรุ่งเรืองด้านการเมือง การปกครอง การค้าพาณิชย และมีความอุดมสมบูรณ์ ก่อนเข้า - ออกจากเมืองทิศใด ต้องแะแพกแรมทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล มีขวัญกำลังใจสูง จึงจะทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ เจริญก้าวหน้า และเดินทางโดยสวัสดิภาพ

- ลวดลายที่สลักไว้บนใบเสมาหินทรายนี้ ภาพรวมเป็นสามเหลี่ยมมุมแหลมเรียวยาว คล้ายหน่อไม้ หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง เฉพาะแบบที่ ๔ ประกอบด้วยฐานเส้นลวดกลมคล้ายปล้องไฉน ๓ ชั้น องค์สถูปมีรูปทรงคล้ายหม้อดิน หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ อยู่ดีกินดี บนปากหม้อดินเป็นลายคล้ายพุ่มข้าวบิณฑ์/หน้าขบ/กระจิงใบเทศ เป็นลักษณะลายผักกูด ต่อกันขึ้นไปอย่างนี้ ๓ ช่วง คือ

ช่วงที่ ๑ เป็นฐาน : ลายเส้นลวด ลูกแก้ว บัวคว่ำ บัวหงาย และ/หรือใบเทศ

ช่วงที่ ๒ เป็นองค์สถูป : รูปทรงหม้อดินประดับเส้นลวดและลายบัว

ช่วงที่ ๓ เป็นปลียอด : กลม ปลายแหลม หรือรูปทรงหม้อดิน

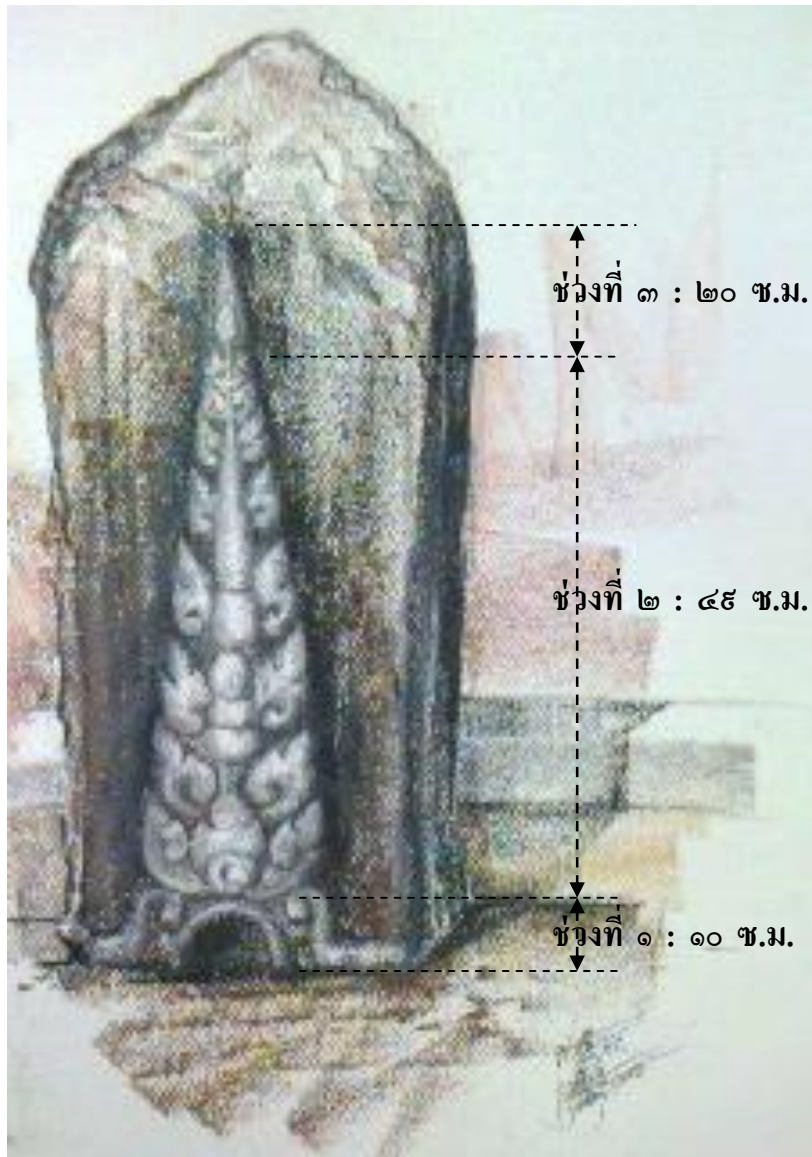
ประดับเส้นลวดและลายบัว ปลายแหลม

- ข้อสังเกต รูปทรงภาพรวมทุกแบบ คล้ายหน่อไม้ไผ่ และบางส่วนมีรูปทรงคล้ายหม้อดิน อาจหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองและอุดมสมบูรณ์

(ไพฑูรย์ ป่องนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๗๐ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๔ : ๒๔ – ๒๗ พิทักษ์ สายัณห์ .

๒๕๓๗ และ ศรีศักร วัลลิโภดม . ๒๕๓๓ : ๓๕๖ – ๔๐๘)

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๕

สร้างขึ้น ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ – ๑๕

มีอายุประมาณ ๑,๑๕๒ – ๑,๐๕๒ ปี

พบ ณ บริเวณวัดพัทธสีมาธรรม(เดิมเป็นไร่พริก)
 กลุ่มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง
 อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

• สร้างขึ้นในความเชื่อตามประเพณีปักหินตั้ง “ปักใบเสมาหินทราย เป็นหลักเขตล้อมรอบที่ดิน กัลปนา กำหนดเป็นพุทธสถาน หรือที่ทำศาสนพิธี/พิธีอันศักดิ์สิทธิ์ ปักไว้ทั้งสี่ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก เป็นวงกลม และไม่มีทิศทางแน่นอนของเมืองวังสะพุง ซึ่ง สันนิษฐานว่าเคยเป็นชุมชน/เมืองที่เจริญรุ่งเรืองด้านการเมือง การปกครอง การค้าพาณิชย์ และมีความอุดมสมบูรณ์ ก่อนเข้า - ออกจากเมืองทิศใด ต้องแวะพักแรมทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล มีขวัญกำลังใจสูง จึงจะทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ เจริญก้าวหน้า และเดินทางโดยสวัสดิภาพ”

• ลวดลายที่สลักไว้บนใบเสมาหินทราย ภาพรวมเป็นสามเหลี่ยมมุมแหลมเรียวยาว คล้าย หน่อไม้ องค์สถาปเป็นลายคล้ายประจายาม/หน้าสิงห์/กระจังใบเทศ ลักษณะลายผักกูดสมดุลสอง ข้าง มีแกนกลางเป็นปลี/ปล้อง/ลูกแก้ว ต่อกันขึ้นไปเก้าชั้น คล้ายพระปรางค์เก้ายอด ซึ่งอาจ หมายถึง ตัวเลขสูงสุดเก้า/ดาวพระเคราะห์เก้าดวง/แก้วเก้าประการ/พุทธคุณเก้า/การกลับมาบังเกิด ใหม่ ภาพรวมแบ่งเป็น ๓ ช่วง คือ

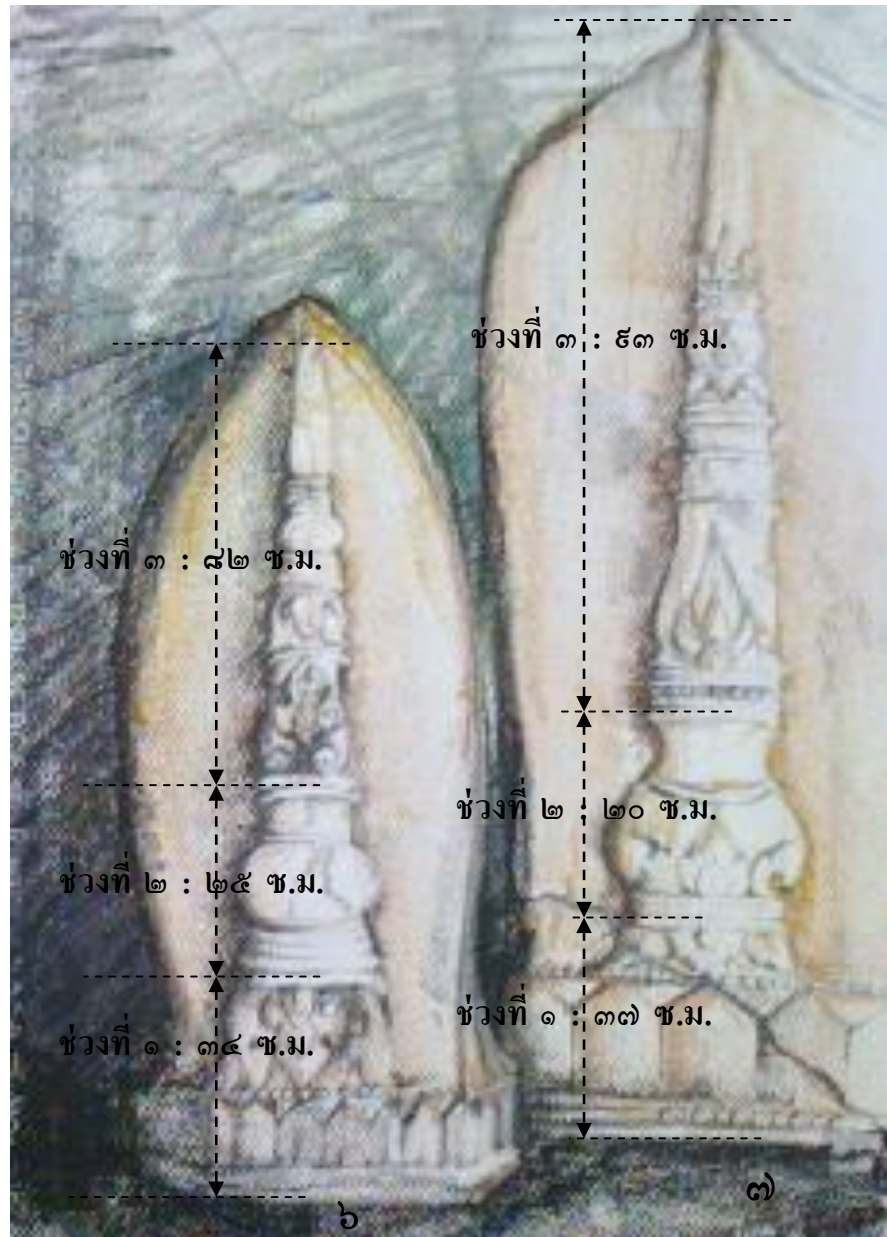
ช่วงที่ ๑ เป็นฐาน : มีโพรงรูปครึ่งวงกลม ประดับเส้นลวดกลมโค้งงอ คล้ายยอดผักกูด หรือปลายมือจับเถาวัลย์

ช่วงที่ ๒ เป็นองค์สถาป : คล้ายประจายาม/หน้าสิงห์/กระจังใบเทศ เป็นลักษณะลาย ผักกูด ต่อกันขึ้นไปแปดชั้นลดหลั่น เรียวขึ้นไปสู่ยอด คล้ายเครือเถา ใบเทศตรง

ช่วงที่ ๓ เป็นปลียอด : ชั้นที่เก้า ถ้ามารวมกับชั้นที่แปด มีลักษณะสามง่าม คล้ายปลาย หอกหรือศรีสุล มีปลายแหลมทรงบัวตูม อาจหมายถึง กาลทั้งสาม(อดีต ปัจจุบัน อนาคต)/ภพสาม(กามภพ รูปภพ อรูปภพ)

• ข้อสังเกต รูปทรงภาพรวมทุกแบบ คล้ายหน่อไม้ไผ่ แต่แบบนี้ไม่มีรูปทรงหม้อดินรวมอยู่เลย

(ไพฑูรย์ ป้องนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๗๐
 ๑๘ เมษายน ๒๕๓๔ : ๒๔ – ๒๗ พิทักษ์ สายัณห์ . ๒๕๓๗ และ ศรีศักร วัลลิโภดม .
 ๒๕๓๓ : ๓๕๖ – ๔๐๘)

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๖ – ๗

สร้างขึ้น ราวพุทธศตวรรษที่ ๑๔ – ๑๕

มีอายุประมาณ ๑,๑๕๒ – ๑,๐๕๒ ปี

พบ ณ บริเวณวัดพัทธสีมาธรรม(เดิมเป็นไร่พริก)

กลุ่มเสมา หมู่ที่ ๑๔ บ้านหนองบัวทอง ตำบลวังสะพุง

อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย

- สร้างขึ้นในความเชื่อตามประเพณีปักหินตั้ง “ปักใบเสมาหินทราย เป็นหลักเขต ล้อมรอบที่ดินกัลปนา กำหนดเป็นพุทธสถาน หรือที่ทำศาสนพิธี/พิธีอันศักดิ์สิทธิ์ ปักไว้ทั้งสี่ทิศ คือ ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก ทิศตะวันตก เป็นวงกลม และไม่มีทิศทางแน่นอนของเมืองวังสะพุง ซึ่งสันนิษฐานว่าเคยเป็นชุมชน/เมืองที่เจริญรุ่งเรืองด้านการเมือง การปกครอง การค้าพาณิชย และมีความอุดมสมบูรณ์ ก่อนเข้า - ออกจากเมืองทิศใด ต้อง แวะพักแรมทำพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ก่อนทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความเป็นสิริมงคล มีขวัญ กำลังใจสูง จึงจะทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ เจริญก้าวหน้า และเดินทางโดยสวัสดิภาพ
- ลวดลายที่สลักไว้บนใบเสมาหินทรายนี้ คล้ายกับแบบที่ ๑ และ ๒ ภาพรวมเป็นสามเหลี่ยมมุมแหลมเรียวยาว คล้ายหม้อไม้ หมายถึง ความเจริญรุ่งเรือง องค์สถาปเป็นรูปทรงคล้ายหม้อดิน หมายถึง ความอุดมสมบูรณ์ อยู่ดีกินดี บนปากหม้อดินเป็นลายคล้ายพุ่มข้าวบิณฑ์/หน้าขาบ/กระจิงใบเทศ เป็นลักษณะลายผักกูด หรือกระจิงดาอ้อย ต่อกันขึ้นไปอย่างนี้ ๓ ช่วง คือ

ช่วงที่ ๑ เป็นฐาน : ลายเส้นลวด ลูกแก้ว บัวหงาย บัวคว่ำ และใบเทศ

ช่วงที่ ๒ เป็นองค์สถาป : รูปทรงหม้อดินประดับเส้นลวด ลายบัว และกนกใบเทศ เฉพาะแบบที่ ๗ นี้ ประดับกันหม้อดินด้วยลายกระจิงดาอ้อย และกนกใบเทศ

ช่วงที่ ๓ เป็นปลียอด : ประดับลายพุ่มใบเทศ และรูปทรงหม้อดินสองขนาด ประดับเส้นลวด ลายบัว และกนกสามตัว คล้ายประจายามก้ามปู ปลายแหลมประดับบัวกลุ่ม

- ข้อสังเกต รูปทรงภาพรวมทุกแบบ คล้ายหม้อไม้ไผ่ และบางส่วนมีรูปทรงคล้ายหม้อดิน อาจหมายถึงความเจริญรุ่งเรืองและอุดมสมบูรณ์

(ไพฑูรย์ ปองนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๗๐ ๑๘ เมษายน ๒๕๓๔ : ๒๔ – ๒๖ พิทักษ์ สายัณห์ . ๒๕๓๗ และ ศรีศักร วัลลิโภดม . ๒๕๓๓ : ๓๕๖ – ๔๐๘)

ส่วนที่ ๓ แบบฝึกปฏิบัติ

ใบเสมานินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๑

คำชี้แจง

- ให้นักเรียน พลิกกลับไปศึกษาทบทวน คำชี้แจง ใน ข้อ ๕ หน้า ๔ และ ใน ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้ เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และ ทักษะศิลปศึกษา หน้า ๕ - ๑๒ ให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาฝึกปฏิบัติตามคำชี้แจงนั้น
- จากภาพที่อยู่ทางซ้ายมือนี้ คือ ภาพใบเสมานินทราย ทวารวดีศรีวังสะพุง แบบที่ ๑ หน้า ๘ ให้นักเรียนเปรียบเทียบกับใบเสมานินทรายของจริง แล้วฝึกปฏิบัติเรียนรู้รวมหมู่ สังเกต เสวนา ร่วมกับเพื่อนนักเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ผู้รู้อื่น ๆ และบันทึกสรุปผลงานลงในแบบที่กำหนดให้ เสร็จแล้วเตรียมรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ต่อไป

แบบบันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ บันทึกสิ่งที่สังเกตได้ตามความเป็นจริง :

.....

.....

ส่วนที่ ๒ บันทึกการตีความเบื้องต้นตามองค์ความรู้ที่กำหนด :

.....

.....

ส่วนที่ ๓ บันทึกวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ความบกพร่อง ความรู้สึกส่วนตัว ปฏิบัติของผู้ร่วมฝึกปฏิบัติ และข้อมูลที่ตกหล่น/ขาดไป :

.....

.....

(ไพฑูรย์ ป้องนารา . ๒๕๕๒ ; อ้างอิงมาจาก สุภาวงศ์ จันทวานิช . ๒๕๓๕ : ๖๕)

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๒

คำชี้แจง

- ให้นักเรียน พลิกกลับไปศึกษาทบทวน คำชี้แจง ใน ข้อ ๕ หน้า ๔

และ ใน ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้ เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และ ทักษะศิลปะศึกษา หน้า ๕ – ๑๒ ให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาฝึกปฏิบัติตามคำชี้แจงนั้น

- จากภาพที่อยู่ทางซ้ายมือนี้ คือ ภาพใบเสมาหินทราย ทวารวดีศรีวังสะพุง แบบที่ ๒ หน้า ๕ ให้นักเรียนเปรียบเทียบกับใบเสมาหินทรายของจริง แล้วฝึกปฏิบัติเรียนรู้รวมหมู่ สังเกต เสวนา ร่วมกับเพื่อนนักเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ผู้อื่น ๆ และบันทึกสรุปผลงานลงในแบบที่กำหนดให้ เสร็จแล้วเตรียมรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ต่อไป

แบบบันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ บันทึกสิ่งที่สังเกตได้ตามความเป็นจริง :

.....

ส่วนที่ ๒ บันทึกการตีความเบื้องต้นตามองค์ความรู้ที่กำหนด :

.....

ส่วนที่ ๓ บันทึกวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ความบกพร่อง ความรู้สึกส่วนตัว ปฏิบัติการของผู้ร่วม ฝึกปฏิบัติ และข้อมูลที่ตกหล่น/ขาดไป :

.....

คำชี้แจง

- ให้นักเรียน พลิกกลับไปศึกษาทบทวน คำชี้แจง ใน ข้อ ๕ หน้า ๔ และ ใน ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้ เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักสูตรการพิพิธภัณฑสถาน และ ทักษะศิลปะศึกษา หน้า ๕ – ๑๒ ให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาฝึกปฏิบัติตามคำชี้แจงนั้น
- จากภาพที่อยู่ทางซ้ายมือนี้ คือ ภาพใบเสมานินทราย ทวารวดีศรีวังสะพุง แบบที่ ๓ – ๔ หน้า ๑๐

ให้นักเรียนเปรียบเทียบกับใบเสมานินทรายของจริง แล้วฝึกปฏิบัติเรียนรู้รวมหมู่ สังเกต แสวงหา ร่วมกับเพื่อนนักเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ผู้อื่น ๆ และบันทึกสรุปผลงานลงในแบบที่กำหนดให้ เสร็จแล้วเตรียมรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ต่อไป

แบบบันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ บันทึกสิ่งที่สังเกตได้ตามความเป็นจริง :

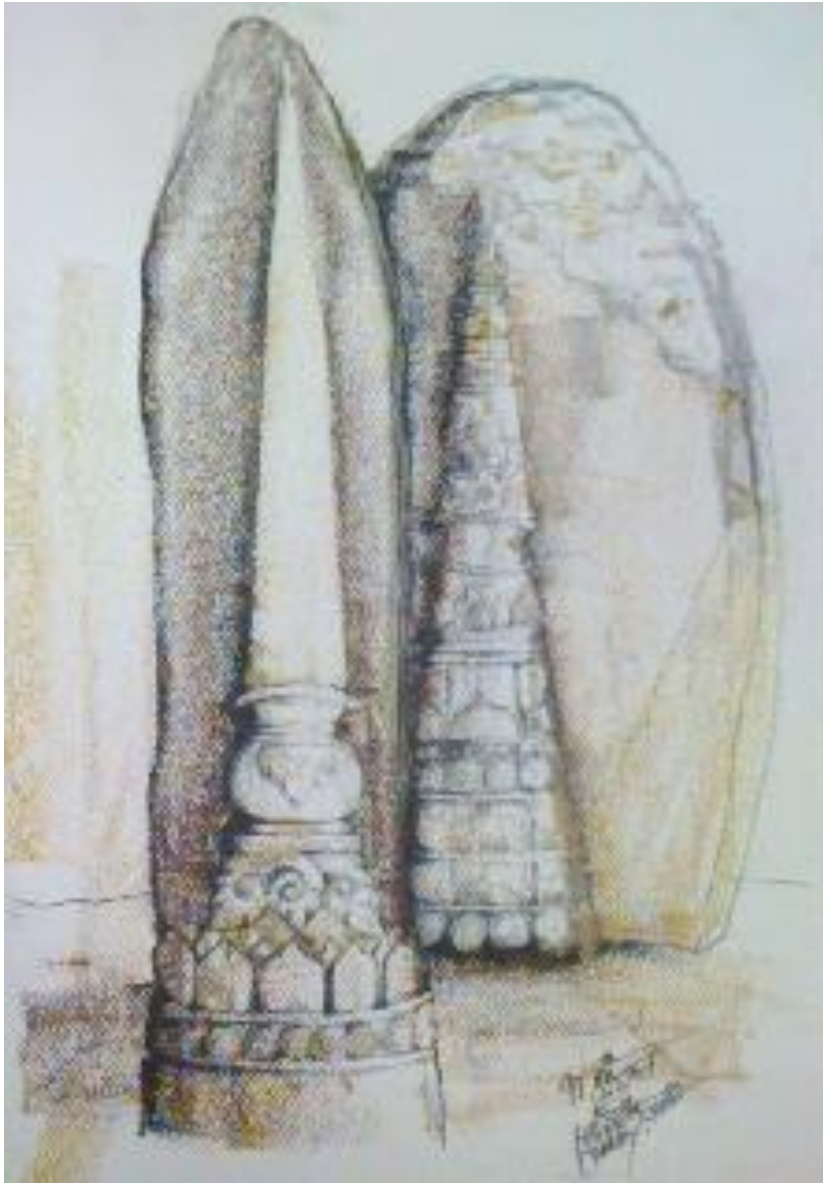
.....

ส่วนที่ ๒ บันทึกการตีความเบื้องต้นตามองค์ความรู้ที่กำหนด :

.....

ส่วนที่ ๓ บันทึกวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ความบกพร่อง ความรู้สึกส่วนตัว ปฏิกริยาของผู้ร่วม ฝึกปฏิบัติ และข้อมูลที่ตกหล่น/ขาดไป :

.....

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๓-๔

ใบเสมานหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๕

คำชี้แจง

- ให้นักเรียน พลิกกลับไปศึกษาทบทวน คำชี้แจง ใน ข้อ ๕ หน้า ๔ และ ใน ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้ เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และ ทักษะศิลปศึกษา หน้า ๕ – ๑๒ ให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาฝึกปฏิบัติตามคำชี้แจงนั้น
- จากภาพที่อยู่ทางซ้ายมือนี้ คือ ภาพใบเสมานหินทราย ทวารวดีศรีวังสะพุง แบบที่ ๕ หน้า ๑๑

ให้นักเรียนเปรียบเทียบกับใบเสมานหินทรายของจริง แล้วฝึกปฏิบัติเรียนรู้รวมหมู่ สังเกต เสนา ร่วมกับเพื่อนนักเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ผู้อื่น ๆ และบันทึกสรุปผลงานลงในแบบที่ กำหนดให้ เสร็จแล้วเตรียมรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ต่อไป

แบบบันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ บันทึกสิ่งที่สังเกตได้ตามความเป็นจริง :

.....

.....

ส่วนที่ ๒ บันทึกการตีความเบื้องต้นตามองค์ความรู้ ที่กำหนด :

.....

.....

ส่วนที่ ๓ บันทึกวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ความบกพร่อง ความรู้สึกส่วนตัว ปฏิบัติของผู้อื่น ฝึกปฏิบัติ และข้อมูลที่ตกหล่น/ขาดไป :

.....

.....

คำชี้แจง

- ให้นักเรียน พลิกกลับไปศึกษาทบทวน คำชี้แจง ใน ข้อ ๕ หน้า ๔ และ ใน ส่วนที่ ๒ องค์ความรู้ เชิงประวัติศาสตร์ท้องถิ่น หลักวิชาการพิพิธภัณฑสถาน และ ทักษะศิลปะศึกษา หน้า ๕ – ๑๒ ให้เข้าใจอีกครั้งหนึ่ง แล้วพิจารณาฝึกปฏิบัติตามคำชี้แจงนั้น
- จากภาพที่อยู่ทางซ้ายมือนี้ คือ ภาพใบเสมาหินทราย ทวารวดีศรีวังสะพุง แบบที่ ๖ – ๗ หน้า ๑๒

ให้นักเรียนเปรียบเทียบกับใบเสมาหินทรายของจริง แล้วฝึกปฏิบัติเรียนรู้รวมหมู่ สังเกต เสนา ร่วมกับเพื่อนนักเรียน ครูผู้ปฏิบัติการสอน/ผู้อื่น ๆ และบันทึกสรุปผลงานลงในแบบที่กำหนดให้ เสร็จแล้วเตรียมรายงานต่อที่ประชุมใหญ่ต่อไป

แบบบันทึก

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ส่วนที่ ๑ บันทึกสิ่งที่สังเกตได้ตามความเป็นจริง :

.....

ส่วนที่ ๒ บันทึกการตีความเบื้องต้นตามองค์ความรู้ ที่กำหนด :

.....

ส่วนที่ ๓ บันทึกวิธีการที่ใช้ในการศึกษา ความบกพร่อง ความรู้สึกส่วนตัว ปฏิบัติการของผู้ร่วม ฝึกปฏิบัติ และข้อมูลที่ตกหล่น/ขาดไป :

.....

ใบเสมาหินทราย “ทวารวดีศรีวังสะพุง” แบบที่ ๖ – ๗

ส่วนที่ ๔ การวัดผล และประเมินผล

ครูผู้ปฏิบัติการสอน เป็นผู้ควบคุม ดูแล กำกับ วัดผลและประเมินผล ให้คำปรึกษาแนะนำ และสรุปผลการนำเสนอผลงานของนักเรียนเป็นราย ๆ ไป โดยชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็ง และข้อเสนอแนะ เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาผลงานตามหลักวิชาการ เสร็จแล้วให้วัดผลและประเมินผลงานของนักเรียนทุกคน พร้อมกับบันทึกหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้เป็นหลักฐาน

วิธีจัดกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมนี้เป็นงานมอบหมายให้ปฏิบัติ **เป็นงานกลุ่ม** ใบงานที่ ๒ การสืบค้นประวัติศาสตร์ชุมชนท้องถิ่น

การวัดผล คะแนนที่ได้จากกิจกรรมนี้ จะนำไปรวมกับกิจกรรมอื่น ๆ เป็นคะแนนระหว่างเรียน ๑๐ % ใน ๗๐ %

การประเมินผล เกณฑ์การให้เกรด ๑๐๐ % คะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน

คะแนน	ระดับคุณภาพ
๘๐ – ๑๐๐	ดีเยี่ยม
๗๐ – ๗๕	ดี
๖๐ – ๖๕	พอใช้
๐ – ๕๕	ควรปรับปรุง

บรรณานุกรม

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี , สำนักงาน . รายงานการวิจัยเรื่อง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พิพิธภัณฑ์ประเทศไทย : กรมศึกษาประเทศอังกฤษ .

นนทบุรี : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล , ๒๕๔๔ .

“ประกาศกรมศิลปากร เรื่อง ขึ้นทะเบียนโบราณสถานวัตถุและศิลปวัตถุ” , ราชกิจจานุเบกษา . เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๗๐ .

หน้า ๒๔

– ๒๖ . ๑๕ เมษายน ๒๕๓๔ .

พิทักษ์ สายพันธ์ . ศิลปประจำชาติ ชาติไทย ฉบับสมบูรณ์ . กรุงเทพมหานคร : อักษรวัฒนา , ๒๕๓๗ .

ศรีศักร วัลลิโภดม , รองศาสตราจารย์ . อีสานแห่งอารยธรรม แผลหลักฐานโบราณคดี พลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ไทย .

พิมพ์เศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ , ๒๕๓๓ .

ศิลปากร , กรม . คู่มือ : การปฏิบัติงานของภัณฑารักษ์ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร . กรุงเทพมหานคร :

อมรินทร์พรินต์ติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง , ๒๕๓๖ .

สถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน , มูลนิธิ .

คู่มือนักศึกษา หลักสูตรเตรียมความพร้อม ก่อนเปิดภาคเรียน ปี ๒๕๕๒ . กรุงเทพมหานคร :

เจริญวิทย์การพิมพ์ , ๒๕๕๒ .

สุทธิพงศ์ วงศ์ไพบูลย์ . วัฒนธรรมพื้นบ้าน . กรุงเทพมหานคร : กรุงเทพมหานครการพิมพ์ , ๒๕๒๕ .

สุภางค์ จันทวนิช . วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ . กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , ๒๕๓๕ .

ภาคผนวก

**ประวัติย่อ ของ นายไพฑูรย์ ป้อง
นารา**

เกิด	วันที่ ๑๒ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๓
สถานที่เกิด	บุตร นายพุก — นางพวงจันทร์ ป้องนารา(อดีตข้าราชการครู) บ้านวังสะพุง ตำบลวังสะพุง อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	๔๘๕ หมู่ที่ ๒ บ้านบุงไส่ ตำบลศรีสงคราม อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย รหัสไปรษณีย์ ๔๒๑๓๐
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	นักวิชาการ นักพัฒนาสังคมอิสระ และผู้นำองค์กรชุมชน อาจารย์ประจำรายวิชา GE4005 ภูมิปัญญากับการพัฒนาชีวิต และ GE4009 เศรษฐกิจพอเพียง สถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน มหาวิทยาลัยชีวิต ที่ปรึกษาผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี ด้านสิ่งแวดล้อม ภาคประชาชน ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคุ่มน้ำโขง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อนุกรรมการ MRC : Mekong River commission 3T
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. ๒๕๐๓ ป.๔ โรงเรียนบ้านทรายขาว อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พ.ศ. ๒๕๐๘ ม.ศ.๓ โรงเรียนประจันตวิทยาลัย อำเภอวังสะพุง จังหวัดเลย พ.ศ. ๒๕๑๒ ป.กศ. วิทยาลัยครูอุดรธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พ.ศ. ๒๕๑๕ พ.ม. กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๙ กศ.บ. (ประวัติศาสตร์) — ศิลปศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๔๐ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยทักษิณ(มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา) อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
ประสบการณ์	พ.ศ. ๒๕๑๒ — ๒๕๒๖ การเมืองภาคประชาชน ข้าราชการครู และหัวหน้างานนิเทศการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๖ — ๒๕๓๐ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ พ.ศ. ๒๕๓๐ — ๒๕๔๑ ประกอบการธุรกิจส่วนตัว นักวิชาการศึกษา และช่วยราชการการเมือง ปฏิรูปการศึกษา สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๑ — ๒๕๕๒ ประกอบการธุรกิจเอกชน ครูโรงเรียนเอกชน ผู้นำองค์กรชุมชน และ นักวิชาการ — นักพัฒนาสังคมอิสระ

